

NÓTINNÉ CSIKÓS MARIANNA
KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ JÁTÉKOK AZ ÓVODÁBAN

NÓTINNÉ CSIKÓS MARIANNA
KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ JÁTÉKOK AZ ÓVODÁBAN

Neteducatio.hu

Tartalom

A közösségi játékokról	4
Játékötletek	5
Ajánló	10

NÓTINNÉ CSIKÓS MARIANNA

KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ JÁTÉKOK AZ ÓVODÁBAN

A közösségi játékokról

A közösség jelentése: „Az emberek együttélésének és együttműködésének történelmileg kialakult formája. Általános ismérvei: közös érdek, közös értékrend, közös célok, közös döntések, közös erőfeszítések, és ezek meglétének tudata – a „mi tudat”.¹

Mint tudjuk, a gyermekekhez a játékon keresztül vezet a legközelebbi út. Játékain keresztül ismerhetjük meg a gondolataikat, a belső világukba betekintést nyerhetünk, megtudhatjuk mi az, ami aktuálisan foglalkoztatja őket. Játékaikban ezeket megpróbálják „kijátszani” magukból. Természetesen más eszközök is a rendelkezésünkre állnak, ilyen a rajz, egy báb vagy a mesét is segítségül hívhatjuk. Ezek alkalmazása során megismerhetjük a gyermekek belső kis világát, és a feldolgozás folyamatát is elősegítik. A gyermek játéka ugyanakkor szocializál. A szocializáció folyamat, amely által az egyének olyan tudásra, képességekre és állapotokra tesznek szert, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy a különböző csoportoknak és a társadalomnak többé-kevésbé hasznos tagjaivá váljanak. Az együttes élmény biztonságot ad, kísérletek bizonyítják, hogy az együtteség a csoportban lévő gyermekek számára olyan többletet adhat, amely módosíthatja viselkedésük színvonalát.

A közösséggé való formálás céljai közé tartozik, hogy a csoportba járó gyermekek megismerjék egymást, új barátságok köttessenek, a csoport „egybekovácsolódjon”, tudjon együtt játszani, alkotni és segítsék egymást. A közös játékok során a gyerekeknek fejlődik:

- Az empátiás képessége
- Jobban megismerik egymást
- Megtapasztalják az együttműködésen alapuló segítő és zavaró momentumokat
- Átalakul az óvodai csoport kapcsolatrendszere

Milyen játékok segítik elő azt, hogy a csoportból igazi közösség váljon, és a gyerekek aktív tagjai legyenek a közösségnek? Általánosságban elmondható, hogy azok a játékok, amelyekben a csoport minden tagja részt vesz. Előfordulhat azonban, hogy egyes gyerekek inkább csak szemlélődnek a játék folyamatában, csendesebbek, zárkózottabbak, de előbb – utóbb ők is megnyílnak, és szívesen vesznek részt a csoport játékában.

---

¹ Körmöci Katalin: Óvodapedagógiai kislexikon, Debrecen, Flaccus Kiadó, 2015.

Játékörletek

1. játékörlet

Ilyen játék a **csendjáték**. Ez azért jó választás, mert a csendesebb gyerekek is nyugodtabban és szívesebben kapcsolódnak be a játék folyamatába. A mi példánkban nem az óvónők által jól ismert csendjátékot mutatjuk be, hanem annak egy kevésbé ismert változatát.

A gyerekek körben ülnek. A szőnyeg közepére az óvodapedagógus különböző anyagokat, tárgyakat, terméseket helyez el, a nagy plédet pedig az anyagok, tárgyak halmaza mellé. A feladat: ahogyan megszólal a zene, a gyerekeknek el kell csendesedni, nem szabad megszólalni. Ezután indul el a játék:

A szőnyeg közepéről választ egyetlen tárgyat, vagy valamilyen anyagot, melyet a plédre helyez, oda ahova ő szeretné. Majd a mellette lévő társa következik, aki szintén választ egy tárgyat, amit a plédre helyez el tetszőlegesen.

FONTOS! Azokhoz a tárgyakhoz, amelyeket a társak már a pléden elhelyeztek, **NEM** szabad sem hozzáérni, sem elmozdítani. Az óvodapedagógus kikapcsolja a zenét, majd megkérdezi a gyerekektől:

- Szerintetek mit építettetek közösen?

A gyerekek önkéntes alapon elmondják, hogy szerintük mi épülhetett. Általában olyan válaszok születnek, amelyeket ők gondoltak a játék során, így az óvodapedagógus a gyerekeket foglalkoztató gondolatvilágukba is betekintést nyer.

Ezen a napon ne rombolják el az addig elkészült alkotásukat, hanem a nap folyamán egészítsék azt ki. Továbbra sem szabad semmit elmozdítaniuk, amit addig egy-egy gyerek épített vagy később kiegészített. A nap végére hasonló alkotások születhetnek (fotó):

2. játékötlet

Ugyanez a játék, annyi különbséggel, hogy minden gyermek kap egy anyagdarabot, amely lehet kör formájú, négyzet vagy háromszög, a szőnyeg közepén tálcákban elhelyezve a tárgyak. Most a zene elindításával a gyerekek közösen dolgoznak ugyan, de önállóan a saját anyagukon tetszőleges számú tárgyak kiválasztásával. A zene kikapcsolásával ér véget a játék. Mi az, amit építettél, alkottál? A gyerekek önkéntes alapon elmondhatják, hogy mit építettek a saját kis anyagukon.

3. játékötlet

Miért ezt a tárgyat választottad?

Ez egy nagyon kedves játék. A szőnyegen különböző tárgyakat helyez el az óvónő, egy szabály tartozik hozzá: csak játék ne legyen a tárgyak között!

A gyerekek választanak egyet a tárgyak közül, majd el kell mondaniuk miért azt választotta. Így a gyerekek jobban megismerik a csoporttársukat, új beszéd témák elindítását is eredményezheti ez a játék. Ha valaki ugyanazt a tárgyat szeretné választani, akkor jeleznie kell az óvodapedagógus felé, és ugyanarról a tárgyról ő is elmondja majd, hogy miért azt választotta (volna). Hasonló tárgyakat helyezünk el a szőnyegen: kulcs, nyaklánc, neszesszer, matrica, táska, pici kép, könyv, doboz stb.

4. játéköttlet

A gyerekek közül választunk négy csapatkapitányt. A csapatkapitányok egyenként húznak a zsákból egy kártyát, amelyen a társaik jelei találhatóak, akiket húznak, azok lesznek az ő csapatának a tagjai. Ez azért fontos, hogy a játék során véletlenszerűen alkossanak majd csapatot a gyerekek, és ne a barátok kerüljenek egy-egy csapatba. Minden csapat kap egy-egy nagyméretű hungarocell táblát és kavicsokat. A feladat, hogy kavicsokból mind a négy csapat utakat készítsen a hungarocell táblán, melyen majd egy ping-pong labdát kell végigvezetni. Azt még nem árulja el az óvónő, hogy a táblát fel is kell majd emelniük és közösen mozgatniuk.

A csapatok külön vonulnak egymástól, és közösen építenek. Ha mind a négy csapat elkészült, megnézik a többi csapat munkáját. Utána jön a játék legérdekesebb része, hogy a gyerekek a saját táblájukat közösen felemelik, vigyázva arra, hogy a kavicsok ne essenek le róla, majd közösen elkezdik mozgatni úgy a táblát, hogy a ping-pong labda az utak között guruljon.

Érdeemes figyelni a gyerekek egymásnak szánt „utasításait”, vajon továbbra is a csapatkapitány irányít, vagy átvette az irányító szerepét valaki más a csapatból? Tudnak közösen együttműködni?

5. ötlet

Ezt az ötletet a vizuális tevékenység során nagyon jól lehet alkalmazni. A lényeg, hogy a gyerekek két csoportot alkotnak: fiúk és lányok csapata.

A nagyméretű csomagolópapíron körberajzolunk egy kislányt, a másik csomagolópapíron egy kislányt.

A fiúk és a lányok külön-külön dolgoznak tovább.

A feladat, hogy közösen fessék ki tetszés szerint, de közös megbeszélés alapján a csomagolólapra rajzolt emberformát.

Ki milyen színeket fog használni, melyik testrészt fogja festeni? Ha nem sikerül megegyezniük, óvónői segítségadás szükséges. Sikerül egyességre jutniuk? Tudnak közösen alkotni? Segítik egymást

a tevékenység folyamatában?

6. ötlet

Óvodánk és környéke

A csoport a parafából kivágott formákból közösen építik meg az óvodájukat. Bármilyen más

anyaggal kiegészíthetik az elképzelésüket (papírból kivágott épületek, ember figurák, babakonyha eszközei stb.), de ehhez közös megbeszélés szükséges a gyerekek részéről.

7. ötlet

A csoport kitalál egy mesét

Az óvónő indítsa el a mese kezdetét, majd gurítson egy labdát annak a gyereknek, akinek folytatnia kell a mese történetet. Fontos tudatosítani a gyerekekben, hogy ez egy közösen írt, általuk kitalált mese lesz, bátran mondják ki azokat a gondolatokat, amelyek megfogalmazódtak bennük. Amikor a mesélő gyermek már nem tudja a mesét tovább folytatni, akkor a labdát továbbgurítja egy társának, aki tovább szövi a mese szálát. Ha valaki nem tud, vagy nem szeretne mesélni, megérinti a mellette ülő társa vállát, ezzel jelezve, hogy átadta neki a mesélés lehetőségét.

8. ötlet

Találj ki egy mondókát a csoportodról

Ha már ilyen jól belejöttek a gyerekek a meseszövésebe, a későbbiekben azzal is lehet próbálkozni, hogy a gyerekek közösen írnak egy kis mondókát. Az óvónő jegyzetel, és a végén felolvassa a gyerekeknek.

9. ötlet

Csoportkönyv készítése

A gyerekek külön-külön rajzolnak az A/4-es lapon. A téma: Mi a jó az óvodában?

Ha elkészültek a rajzokkal, az óvodapedagógus egyenként megkérdezi a gyerekeket, hogy mit rajzolt és szerinte mi a jó az óvodában? A gyermek válaszát az óvónő a rajz hátoldalára írja. Ha mindenki elkészült könyvszerűen összefűzi, majd a gyerekek leülnek egy körbe.

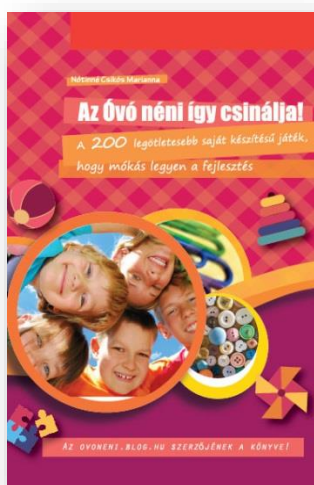
A könyv körbejár, egymásnak adogatják, mindenki a saját rajzához lapoz, és elmondja a többieknek, hogy szerinte mi a jó az óvodában.

A könyv később bármikor átlapozható, a gyerekek megnézik egymás munkáit, mesélnek és kérdeznak egymástól.

Ha még több játékra kíváncsi.....

Ajánló

Nótinné Csikós Marianna: AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA! – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés

Az ovoneni.blog.hu szerzője könyvében összegyűjtötte a legsikeresebb, legizgalmasabb fejlesztő játékot, amit mind a gyerekek, mind a pedagógusok szívesen és könnyedén alkalmaznak. 200 játék az óvoda eszközkészletének használatával – hogy minden nap kedvére válogathasson közülük.

Nótinné Csikós Marianna – Polyecskó Dóra: Óvodai játékkalendárium- 800 heti – és napitervbe könnyen beágyazható fejlesztő tevékenység az óvodában

A szakkönyv heti bontásban gyűjti össze a játékokat, tevékenységeket, hetente változó témákban, kapcsolódva az évszakokhoz kötődő ünnepi időszakokhoz, jeles napokhoz, segítve ezzel különböző témahetek megvalósítását.

A szakkönyv a nevelési év minden napjára tartogat 3-3 játékot, tevékenységötletet, melyek minden nap egy konkrét nevelési- fejlesztési területet fednek le:

- A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalom
- Rajzolás, mintázás, kézimunka

- Mese, vers, anyanyelvi játék
- Ének, zene, énekes játék
- Mozgás

Vidám játékot kívánunk!